

ТЕСТ
ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

Прочетете текста и отговорете на въпроси № 1. – 5.

“Чл. 27. (1) Авторското право се закриля, докато авторът е жив и петдесет години след неговата смърт.

(2) При произведения, създадени от двама и повече автори, срокът по ал. 1 започва да тече след смъртта на последния преживял съавтор.

Чл. 28. Авторското право върху произведение, използвано анонимно или под псевдоним, продължава петдесет години след разгласяването му за първи път. Ако в този срок авторът стане известен, се прилагат разпоредбите на предходния член.”

1. Кое твърдение НЕ е вярно според текста?

- А) авторското право се губи петдесет години след смъртта на автора
- +Б) при съавторство срокът започва да тече след смъртта на първия преживял съавтор
- В) авторът има права над произведението си приживе и петдесет години след смъртта си
- Г) при анонимни творби срокът тече след разгласяване на произведението за първи път

2. Какъв е видът на текста?

- А) публицистичен
- +Б) официално-делови
- В) научен
- Г) художествен

3. Коя е темата на текста?

- +А) авторското право и неговото времетраене
- Б) авторското право при анонимни творби
- В) авторското право и сродните му права
- Г) авторското право при съавторство

4. Кои са ключовите думи в текста?

- А) произведения, съавтор, смърт
- Б) закриля, анонимно, години
- +В) авторско право, автор, срок
- Г) закриля, произведение, разпоредби

5. Какъв е залогът на глаголната форма в изречението „ Авторското право се закриля...”?

Отговор: страдателен залог

6. В коя от думите НЕ е допусната правописна грешка?

- А) пролета
- Б) обикновенни

- А) килим – рогозка
- +Б) трен – влак
- В) дете – син
- Г) къща – бърлога

15. работник – колектив

- А) лекоатлет – спорт
- Б) актьор – роля
- В) шофьор – автомобил
- +Г) войник – взвод

16. Какви са подчертаните думи в следното изречение?

Обстановката на сцената бе в пълно съзвучие с посланията на постановката.

Отговор: пароними

17. Кой е антонимът на **здрав** в словосъчетанието **здрав сън**?

- А) дълбок
- Б) непробуден
- В) спокоен
- +Г) кошмарен

18. Какво означава фразеологизмът:

“плюя си на ръцете”

- +А) залавям се здраво за работа
- Б) проявявам неуважение към себе си
- В) бързо побягвам
- Г) упреквам се за проявена несръчност

19. Кой от фразеологизмите НЕ е синонимен на останалите?

- +А) виждам сметката
- Б) бабини деветини
- В) приказки от 1001 нощ
- Г) краставици на търкалета

20. С коя от думите може да се замени подчертаният израз, без да се промени смисълът на изречението?

Неговото лично щастие се бе оказало сапунен мехур.

- +А) илюзия
- Б) истина
- В) реалност
- Г) мечта

21. Поставете подходящата глаголна форма вместо многоточието:

Вместо да ми бъдете признателен, че не ви уволних, вие .....
неблагодарност.

- А) бяхте проявили
- Б) ще проявите
- +В) проявявате
- Г) бихте проявили

22. С кой от изразите може да се замени подчертаният, така че да се запази смисълът? (общо условие за зад. № 23 и 24)
Премисляйки случилото се, той си обеща да не отстъпва.
А) въпреки че премисли
Б) ако премисли
+В) като премисли
Г) макар да премисли
23. Голички, децата се свиваха зиморничаво в каруцата.
А) след като бяха голички
+Б) тъй като бяха голички
В) защото са голички
Г) макар че бяха голички
24. По какво се различават глаголните форми в изречението:
Жената разказваше, че получавала малка пенсия.
А) по лице
Б) по спрежение
+В) по наклонение
Г) по залог
25. В кое от изреченията НЕ е допусната грешка при употребата на местоимения?
А) Аз хулите не ме смущават.
+Б) Вярвам в своите възможности.
В) На кой се сърдиш?
Г) Човек на него си всичко прощава.
26. Кой от редовете съдържа само предлози?
А) кал, под, или, без
+Б) върху, към, против, срещу
В) виж, край, гол, но
Г) над, сол, пет, ако
27. Коя от подчертаните думи НЕ е определение?
През стъклото на прозореца се виждаха само неясни силуети на хора.
А) Б) +В) Г)
28. С каква дума е изразено сказуемното определение в изречението:
Човекът се изправи развълнуван.
А) сегашно деятелно причастие
+Б) минало страдателно причастие
В) прилагателно име
Г) минало деятелно причастие
29. Каква част на изречението е подчертаната дума?
Петър Моканина изслушва със съпричастие разказа на Гунчо.
Отговор: приложение
30. В кое от изреченията подчертаните думи са еднородни части?
А) Виждаха се прозрачни фигури от лед.

- +Б) Каменист и неравен път криволичеше нагоре.
- В) Той имаше голям нос и беззъба уста.
- Г) Умореното небе над града сивееше.

31. В кое време е глаголната форма “беше издъхнал” в изречението „Йоцо беше ненадейно издъхнал, поздравявайки нова България.”?

- +А) минало предварително време
- Б) минало неопределено време
- В) бъдеще време в миналото
- Г) минало свършено време

32. Кое от изреченията е сложно?

- А) Скоро взеха да идват вести от фронта.
- Б) Той не можеше да търпи нейния безпричинен смях.
- В) Ние останахме поразени от новината.
- +Г) Всички наскочаха да видят чужденеца.

33. В кое изречение е допусната пунктуационна грешка?

- А) Когато се обърна, видя, че зад него няма никой.
- +Б) Каквото и да спечелиш за нищо не казвай, че е твое.
- В) Рада стоеше навън, облегната на пречките на чардака.
- Г) Усмиввай се дори когато ти е тъжно.

34. Колко са пропуснатите запетаи в изречението:

Когато Магдалина се спирала да почине той обикалял мястото за да намери проход турял камъни за да направи стъпала та да има за какво да се хващат.

- +А) пет
- Б) четири
- В) три
- Г) шест

35. В кое изречение НЕ е допусната пунктуационна грешка?

- А) Ловецът съобрази, че, ако помръдне, ще изплаши дивеча.
- Б) Работеше много, защото щом останеше празен, тежки мисли го налягаха.
- В) Мъжът, с чиито пари щяха да купят колата беше глупав.
- +Г) Да успее, беше неговата главна амбиция.

36. Кой от жанровете НЕ е епически?

- А) повест
- Б) разказ
- В) пътепис
- +Г) ода

37. От кое произведение е следният цитат?

“Е, ами кога ще живеем?”

- А) “Опълченците на Шипка”
- Б) “По жицата”
- +В) “До Чикаго и назад”
- Г) “На прощаване”

38. С каква изразност се постига внушението за стремежа на лирическия герой в стихотворението „На прощаване” да утеши майката в следния откъс?

“Не плачи, майко, не тъжи,
че станах азе хайдутин,
хайдутин, майко, бунтовник..”

- А) повторения
- +Б) отрицателни повелителни форми
- В) диалектни думи
- Г) обръщения

39. Кое от изразните средства НЕ откривате в откъса от стихотворението „Българският език”?

„Език свещен на моите деди
език на мъки, стонове вековни,
език на тая, дете ни роди
за радост не - за ядове отровни.”

- А) анафора
- Б) инверсия
- В) епитети
- +Г) хипербола

40. Кой от епизодите в разказа “Една българка” е показан ретроспективно?

- +А) първата среща на баба Илийца с четника
- Б) пристигането на челопеченката в манастира
- В) разговорът на баба Илийца с калугера Евтимий
- Г) убийството на Джамбалаза

Прочетете текста и отговорете на въпроси № 41 и 42.

“Тя удвои, утрои усилията си, нейните изпечени селски ръце се напънаха, мишците ѝ сдобиха стоманена пъргавина и сила, кокалите ѝ изпращяха от налягане и горещ пот рукна от лицето ѝ. Запъхтяна, уморена, като че е изсякла кола дърва, тя се изправи, отдъхна малко и пак го хвана. И пак с нови сили и с нова ярост взе да се върти около него, превита одве от напъна си да го изкърти. Старешките ѝ гърди дишаха гръмовно, краката ѝ се забиваха до прасците в пясъка...”

41. Какъв момент от сюжетното развитие на действието в разказа “Една българка” бележи цитираният откъс?

- А) завръзка
- Б) експозиция
- +В) кулминация
- Г) развръзка

42. С какво изразно средство се създава впечатлението за свръхчовешко напрежение и усилие в подчертания израз?

- А) олицетворение
- +Б) хипербола
- В) сравнение
- Г) епитет

43. Кое от следните качества НЕ характеризира образа на опълченците от одата “Опълченците на Шипка”?

- А) патриотизъм и доблест
- Б) всеотдайност и твърдост
- +В) агресивност и неотстъпчивост
- Г) безкористност и саможертвеност

44. Кой от следните детайли най-ярко индивидуализира образа на Македонски от повестта “Немили-недраги”?

- А) “висок мъж”
- Б) “с дребно и надупчено от шарката лице”
- +В) “с лукави, дръзки очи”
- Г) “огромно извехтяло палто”

45. Кое твърдение НЕ характеризира отношението на Алеко към Новия свят?

- +А) Алеко приема безрезервно всички страни на американската действителност.
- Б) Щастливеца се възхищава от божествената красота на Ниагара.
- В) Пътеписецът е огорчен, че в основата на ценностната система на американеца стоят парите, а не човекът.
- Г) Алеко е очарован от архитектурното и градоустройственото разнообразие на Новия свят.

46. Коя от особеностите НЕ характеризира речевото действие в разказа “Ангелинка”?

- А) аз-форма на разказване
- Б) ретроспективно връщане
- В) елементи на снизходителна ирония
- +Г) повествование от името на всевиждащ разказвач

Прочетете следния откъс и отговорете на въпроси № 47 – 49.

“Лице сухо, кокалесто, с цвета на оцавена гайда, с голямо мъхнато разстояние между носа и устата, с редки дълги косми по брадата, с вежди, паднали отстрани, дърпани от безчислените бръчки около свитите ѝ очи. Тя говореше гръмко и из устата ѝ се показваха два стари зелениясаля зъба като камъни пред някоя тъмна пещера. Тя ме погледна приветливо и в нейния кротък кравешки поглед имаше толкова обич, простодушие и доброта ...”

47. Какъв похват е използван в откъса?

- А) разказ за душевното състояние
- +Б) портретна характеристика
- В) разказ за миналото
- Г) речева характеристика

48. Кой от следните коментари НЕ е уместен за цитирания текст?

- +А) външността на леля Дъмша предизвиква драматично разочарование у пастирчето
- Б) несъответствието между очаквания и реалния образ на софиянката поражда комичен ефект
- В) образът на леля Дъмша е описан с чувство за хумор
- Г) смехът, който външността на героинята поражда, е беззлобен, добросърдечен, снизходителен

49. Назовете изразното средство в подчертания откъс от текста.

Отговор: сравнение

50. Кой от следните детайли НЕ съдържа характеристика на душевното състояние на Гунчо от разказа "По жицата"?

+А) "ризата му беше само кръпки"

Б) "затегли без нужда ту мустаците си, ту брадата си"

В) "дебелите му мазолести пръсти трепереха"

Г) "погледът му ... тъй си и блуждаеше"

Забележка: Задачи № 17, № 22, № 46 е необходимо да се редактират.

Мариана Стоянова Милева

учител по български език и литература в ПМГ "Добри Чинтулов"